

tvungne til at komme ind paa Sagen og paa en uretfærdig og urigtig Afgjørelse af Sagen, saa ansaae vi denne Udvei for den lempeligste og rigtigste, hvorved Forholdet kan midlertidigt ordnes — thi jeg maa altid lægge Vægt paa, at her kun kan være Tale om en midlertidig Ordning — og vi vare, siger jeg, selv om saadant maastee kunde siges med Grund, hvad jeg imidlertid skal overlade den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) at udtale sig om, selv om denne Indvending skulde gjentages, dog nødte til at stille vort Forslag, for at komme ud over dette Forhold paa en saadan Maade, som kunde anses for nogenlunde brugbar, nogenlunde passende.

J. Randsen: Man kommer bestandig ved denne Sags Behandling til at fremhæve, at saafremt det ikke var Hartkornet, man her paa lagde denne Byrde, vilde man ikke have Noget derimod; jeg for mit Bekommende kan ikke skjønne Andet, end at, hvad her i Lovforslaget er foreslaaet om Hestenes Anbringelse, dog i Reglen bliver en Statsbyrde, thi jeg troer, at den Betaling, som her er foreslaaet for disse Heste, er saa rigelig, at Communerne i de allerfleste Tilfælde ikke ville behøve at gjøre noget synderligt Tilflud i saa Henseende; og er denne Betaling saa rigelig, kan jeg dog virkelig ikke indsee, at det bliver en Hartkornsbyrde. Man har ligeledes ikke villet indrømme, at ved at fordele Hestene paa den Maade, som Lovudkastet opstiller, vilde man faae dem bedre og billigere holdte end paa den Maade, som Vædringsforslaget bestemmer; men jeg vil i saa Henseende slutte mig til, hvad den ærede Rigsdagsmand for Skanderborg Amts 1ste District (Hjerrild) har udtalt. Jeg troer virkelig, at hvad han i saa Henseende har yttret, i de fleste Henseender forholder sig rigtigt. Man spurgte under den ærede Talers Foredrag, hvorfra han havde Erfaring i saa Henseende, og han har fuldkommen oplyst dette, men jeg vil hertil tillade mig at sige, at man kan have Erfaring derfor, ogsaa fra de militaire Heste, som i disse Aar til enkelte Tider have været udsatte omkring i Landet. Jeg troer, at de fleste ville erindre, at man for det Første for disse Heste maatte give en Deel mere, end jeg

er overbevist om, at man nu kan faae dem holdte for i Communerne, og at man for det Andet fandt dem i en daarlig Forfatning, og man saa, at de i det Hele taget bleve daarligt omgaaede.

Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te District (S. N. Hansen) har fremhævet, at det ikke alene var de heromhandlede 1728 Heste, man vilde kaste over paa Hartkornet, men at det endvidere var andre 1728 Heste, som Hartkornet skulde modtage i Følge § 27; men jeg vil tillade mig at gjøre den ærede Rigsdagsmand opmærksom paa, at dette dog i Grunden ikke kan kaldes nogen Byrde, hi her staaer jo udtryffeligt i Paragraphen, at Communerne skulle have den Godtgjørelse, som de selv maae betale for de andre Foderhæste, altsaa en fuldkommen Godtgjørelse. Den ærede Rigsdagsmand har ogsaa i sit forrige Foredrag fremhævet, at, ved at fordele Hesteholdsbyrden efter Hartkornet, vilde man i en ubillig Grad ramme Jylland, idet Hartkornet derovre ikke kunde taale det Paalæg i Forhold til Hartkornet, som herovre paa Derne (S. N. Hansen: Det har jeg ikke sagt!). Det foreskommer mig, at den ærede Rigsdagsmands Ord og Mening var denne (S. N. Hansen: Nei!). Jeg troede, at den ærede Rigsdagsmand motiverede det med den Skatteevne, som Hartkornet herovre og derovre i Jylland kunde frembringe (Ja! Ja!). Men er det Tilfældet, som den ærede Rigsdagsmand nu siger, at dette ikke var Meningen i hans Ord, saa har jeg intet Videre at bemærke; thi det falder da bort, hvad jeg i denne Henseende havde at sige. Jeg vilde nemlig have bemærket, at jeg syntes, at den ærede Rigsdagsmand var i Modsigelse med sig selv; thi, saavidt jeg erindrer, er det ham, som har udtalt, at man ved den hele Hestefordeling kastede Byrden i ubillig Grad over paa Derne, og derimod formeget fritog Jylland.

Tscherning: Ja, det er det, man gjør, man gjør en Forandring af den Matricul, som hidtil har bestaaet, forsaavidt, som man ved en Matrikul forstaaer en Regel, hvorefter der har været ydet hidtildags, man slutter 77 Heste, hvis Foderbyrde har været paalagt Jylland og Thyen, over paa Sjælland og Lolland, og for-